

Pritpal Singh Sanghera v. The Secretary to Government, Punjab and others
(Sodhi, J.)

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ 9 ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਬੀ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਵਿਰੁੱਧ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਲਈ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਿਵਾਦਤ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਦਸਵੀਂ, ਤੀਹਵੀਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਹਵੀਂ ਅਸਾਮੀ ਨਹਿਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਹਿਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਉਹ ਅਸਾਮੀਆਂ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਰੇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਸੀਜੇ—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇਐਸ ਕੇ,

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ—ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੀਡਿਤ ਅਤੇ ਐੱਚ. ਆਰ. ਸੋਢੀ, ਜੇ. ਜੇ.

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, -

ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1968 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2974

13 ਮਾਰਚ 1969 ਈ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਵਿਸ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼, ਕਲਾਸ I, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. (ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ) ਨਿਯਮ (1960)—ਨਿਯਮ 6, 9 ਅਤੇ ਅੰਤਿਕਾ ਬੀ—
ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950) — ਆਰਟੀਕਲ 16— ਨਿਯਮ 9 — ਦਾ ਦਾਇਰਾ—ਨਿਯਮ 6 ਅਤੇ ਅੰਤਿਕਾ ਬੀ— ਸਮੀਕਰਨ "ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ
ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਕਾ ਬੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨਾ— ਅਰਥ

— ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਕੋਰਸ 27 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਸੰਘਣਾ ਕੀ ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ
ਮਾਤਰਾ ਹੈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ- ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ
ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ- ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰੋਕਟਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਕਿਰਿਆ—ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ—
ਸਰਕਾਰ — ਕੀ ਅਰਥ-ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਵਿਸ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼, ਕਲਾਸ I, ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ (ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ ਐਂਡ ਰੋਡਜ਼)
ਰੂਲਜ਼, 1960 ਦੇ ਨਿਯਮ 9 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ
ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ
ਕੋਲ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਸਿਰਫ
ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਦੀ
ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ
ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੁਝ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਤਿਕਾ 'ਬੀ' ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ
ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਨ
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ।
(ਪਰਾ 10)

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ ਬੀ ਵਿੱਚ "ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦਾ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਨਹੀਂ
ਹੋ ਸਕਦਾ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਰਸ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਕੋਰਸ ਹੈ। ਜੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ
ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਾਲ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਾਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ
ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਾ ਮਾਣਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ।
ਸਾਲ ਦਾ ਕੋਰਸ. ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੀਰੀਅਡ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ
ਕੇ ਦੋ ਸਾਲ ਅਤੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸੰਘਣਾ ਕੋਰਸ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ "ਪੂਰਾ ਤਿੰਨ
ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਕੋਰਸ" ਪਾਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। (ਪਰਾ 14)

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 16 ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ
ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਗੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੌਕੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ
ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 6 ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ, ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ
ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਲਾਸ I ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ
ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ
ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਹੋਰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ. ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਖੋਹ
ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।, (ਪਰਾ 19)

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਏ. ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ
ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਐਕਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
ਹੈ

Pritpal Singh Sanghera v. The Secretary to Government, Punjab and others
(Sodhi, J.)

ਉਹ ਕਿਸਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਨਿਆਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। (ਪਰਾ 22)

16 ਦਸੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੈਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਖਰਕਾਰ 13 ਮਾਰਚ, 1969 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੈਮ ਚੰਦ ਪਾਂਡਿਤ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਚ. ਆਰ. ਸੋਢੀ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਸੈਡਮਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬਾ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 3 ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਬਦਲੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਕੇ ਉਲਟੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਐਮ ਓਗਿਆ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ।

ਐਮ ਈਲਾ ਆਰ ਏ ਐਮ ਐਸ ਹਰਮਾ, ਇੱਕ ਡਵੇਕਟ, ਏਜੀ ਲਈ, ਪੀ ਯੂਐਨਜੇਬੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2. ਬੀ ਹਗੀਰਚ ਡੀ ਏ ਐਸ ਐਸ, ਐਮ ਆਰ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਬੀ ਕੇ ਜੇ ਰਿੰਗਨ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਲਈ 3.

ਨਿਰਣਾ

ਸੋਢੀ, ਜੇ. - ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਨਾਂ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘੋੜਾ ਓਵਿਸ਼ਿਏਚਿੰਗ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ iprder ਦੁਆਰਾ, ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਿੰਸਿਪ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, 17 ਮਈ, 1968 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਬੰਧ 'A' ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਕਤੂਬਰ, 1957 ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। (ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ) ਪੀ. ਅਨਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਲਾਸ II ਵਿੱਚ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ। ਉਸਨੂੰ ਫਰਵਰੀ, 1958 ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਲ 1961 ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ I ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੇਵਾ ਲਈ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਵਿਸ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼, ਕਲਾਸ I, ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ (ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੋਡਜ਼ ਬ੍ਰਾਂਚ) ਨਿਯਮ, 1960, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੀ ਵਿਧੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, bv ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਹੈ।

_____; _____i _____
 _____ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੀ, ਅਤੇ, ਕਲਾਸ H ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਕਾ 'ਬੀ' ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 6 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅੰਤਕਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਯਮ 6 ਹੇਠਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"6. ਯੋਗਤਾਵਾਂ।-ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ-

(a) ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਡਿਗਰੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ :

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ II ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(b) ਕਲਾਸ II ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ 8 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 15 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ;

(c) ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅੰਤਕਾ C ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਈ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਗਰਮ ਬਾਹਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਤਿਕਾਰ;

(d) ਇੱਕ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਤਸਦੀਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇ;

(e) ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਤਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ,, ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਨੀ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਸਰਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੰਤਕਾ *B'

(ਨਿਯਮ 6 ਦੇਖੋ)

A. ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	.. ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. (ਇੰਜੀ.) ਸਿਵਲ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ।
ਆਗਰਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	.. ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਜਾਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਵਿੱਚ ਜੂਨ, 1954 ਤੋਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ.
ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	.. ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. (ਇੰਜੀ.) 1948 ਤੋਂ; ਵੀ

Pritpal Singh Sanghera v. The Secretary to Government, Punjab and others
(Sodhi, J.)

ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1943 ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਡਿਗਰੀ।

ਆਧਾਰਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

.. ਬੀ.ਈ., ਸਿਵਲ ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀ
1950 ਤੋਂ ਕੈਲ.

*«»»»»»◆»»

ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ - ਸਿਵਲ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ
ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਡਿਪਲੋਮਾ।

ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਦੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ (ਇੰਡੀਆ) ਸਿਵਲ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਟ
ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਭਾਗ 'ਏ' ਅਤੇ 'ਬੀ'।

(ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਿਵਲ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ
ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ।)

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ.

B. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:-

(1) ਡਿਪਲੋਮਾ ਜਾਂ ਫਰੈਂਡੀ ਹਾਊਸ, ਲੰਡਨ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ।

(2) ਅਜਿਹੀ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮਾ ਲਈ ਇਮਤਿਹਾਨ ਆਪਣੇ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਅਤੇ
ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਲੰਡਨ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ
'ਏ' ਅਤੇ 'ਬੀ' ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(10) ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. (ਅੰਦਰੂਨੀ ਡਿਗਰੀ) ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਾਧਾਰਨ ਜਾਂ 'ਆਨਰਸ (ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ
(ਮਾਈਨਿੰਗ) ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਸਮੇਤ ਨਹੀਂ)

ਜਾਂ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਲੰਡਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ (ਧਾਤੂ ਵਿਗਿਆਨ) ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਡਿਗਰੀ
ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਸੰਸਥਾ
ਦੁਆਰਾ AMICE ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 'ਏ' ਅਤੇ 'ਬੀ' ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ: ਪ੍ਰੀਖਿਆ:

C. ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਡਿਪਲੋਮਾ ਜਾਂ ਡਿਸਟਿੰਕਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

• * * ' * ■ ◆ * » »

ਰਜਿੰਦਰ ਨਾਥ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3, ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ. ਸਾਲ 1946 ਵਿੱਚ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਲ 1948 ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ (ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ ਐਂਡ ਰੋਡਜ਼ ਬ੍ਰਾਂਚ) ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ। ਉਹ 1 ਜਨਵਰੀ, 1956 ਨੂੰ ਪੀਐਸਈ ਕਲਾਸ II ਵਿੱਚ ਪੱਕਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ 4 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਸਾਲ 1960 ਵਿੱਚ ਕਲਾਸ I ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 11993-B&RII(2) ਦੁਆਰਾ -60/15481, ਮਿਤੀ 23 ਮਈ, 1961, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 3 ਨੂੰ PSE ਕਲਾਸ I ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ - (ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ ਐਂਡ ਰੋਡਜ਼ ਸ਼ਾਖਾ) ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ■ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ 12 ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 18 ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ 16 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਕਾਪੀ ਅਨੁਸੂਚੀ R.3/A ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ, ਨਿਯਮਾਂ 6 (ਏ) ਅਤੇ 6 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਲ ਦੇ ਕੇ ਕੁਝ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਦਿੱਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਹੈ ਅਤੇ "ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕੇ। ਦਲੀਲ ਦਿਓ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

(3) ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਸਾਲ 1967 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੁਪਰਿਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੀ. ਚੋਣ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਐਨ, ਐਸ. ਸੋਢੀ, ਦੋਵੇਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਕਾਰਨ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਐਮਜੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਇਸ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡੀਵੀ ਸਾਹਨੀ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

Prupai 5High isanghera v. ihe Secretary to Government, Punjab and others
(Sodhi, J.)

ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ m ਨਿਯਮ 6(a)। ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਜੋ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਸੀ, ਨੇ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਹਨੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਪੀਐਸਈ ਕਲਾਸ 1 ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਜਿੱਥੇ, ਅਫਸਰਾਂ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਸਲ ਫਾਈਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਲਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਨਿਵਾਸੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅੰਤਿਕਾ 'ਬੀ' ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਫਿਰ 17 ਮਈ 1968 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। 1948 ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੀ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ 4 ਜੂਨ, 1988 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੰਤਰਾਲੇ ਕੋਲ ਪੈਂਡਿੰਗ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 24 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ; ਅਗਸਤ, 1968 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬੀ . ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵੀ ਭੇਜੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ - ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(4) ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਸਲ ਅਸਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 16 ਸਤੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 30 ਸਤੰਬਰ, 1968 ਲਈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ 22 ਅਕਤੂਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਹਨ

(1) ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਕਲਾਸ I ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ

I.L.R. Punjab and Haryana (1970)2

ਉਹ ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੋ ਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਟਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਜੋ ਉਸਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(2) ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ 17 ਮਈ, 1968 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੋਣ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੋੜਨ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ? ਅਜੇ ਤੱਕ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਸ੍ਰੀ ਭਾਗੀਰਥ ਦਾਸ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ N ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ:-

ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਰਾਦ ਦੇ ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੀ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

-----1-----

23 ਮਈ, 1961 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈਲ ਵਜੋਂ ਪੀ.ਐਸ.ਈ. ਕਲਾਸ I ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰੀ-ਪਰਿਪੱਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਇੰਸ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਕੇਸ ਉੱਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(7) ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(8) ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 17 ਸਤੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ ਰਸਮੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁੱਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੱਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਨਿਵਾਰਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਬਹਿਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਕੁਝ ਦਫਤਰੀ ਨੋਟਿੰਗ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਦੱਖਿਆ ਕਿ ਰਾਜ

Pritpal Singh Sanghera v. The Secretary to Government, Punjab and others
(Sodhi, J.)

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੁਝ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ, ਯਾਨੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਟੀ 'ਉਹ

ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਹੈ।

(9) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੈਸ਼ੈਰਿਲਮੇਰੀਟੀ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਨਾਲ ■ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 1961 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਅਤੇ "ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾਣ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ

(10) ਰਿਓਨਿਮੇਰਿਟ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਪੋਸਟ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੁਪਰਿਨ ਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ:-

(2) ਸੇਵਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਰੱਕੀ. -(1) ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਮੈਂਬਰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਿਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ; ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸ ਦੀ ਨਿਯਮ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੁਪਰਿਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ।

1

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ।—ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕਾਡਰ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

Pritpal Singh Sanghera v. The Secretary to Government, Punjab and others

(3) ਤਰੱਕੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਚੈਕ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-

(a) ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੇ ਸਹਾਇਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 15 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਭਾਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਹਾਇਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਸ਼੍ਰੇਣੀ II ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ;

(b) ਸੁਪਰਿਨਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ:

(c) ਚੀਫ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਸੁਪਰਿਨਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।), (b) ਅਤੇ (c) ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਿੰਨਾ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

i

ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਜੇ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ, ਇਕੱਲੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੁਝ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਕਾ *B' ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ

ਆਈਐਲ-ਆਰ. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1970)2

L _____ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ- ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸੁਪਰਿਨਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇ। _____ ਜੇ

(11) ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ drfhe ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਸਾਲ 1961 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ

ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ, ਪੀ. ਅਨਜਾਬ, ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ (ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼ ਐਂਡ ਰੋਡਜ਼ ਸ਼ਾਖਾ)। ਫਿਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਕ 'ਬੀ' ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 6 ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਕਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਜਿਸਨੇ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. (ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ) ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ 1948 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ- ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਬਰੇਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ 13 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 5766 ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਲਾਸ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਛੁੱਟੀ. ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕਲਾਸਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਕੋਰਸ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੰਗੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(12) ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 6 ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਵਿਚ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਸੀ

Pritpal Singh Sanghara v. The Secretary to Government, Punjab and others
(Sodhi, J.)

ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੀ। ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਸੰਘਣਾ ਕੋਰਸ, ਜਿੱਥੇ ਅਸਲ ਅਪਿਐਨ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ, ਸਾਲ 1948 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਦੁਆਰਾ ਡਿਗਰੀ ਧਾਰਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਭਾਗਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਘਣੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਹਿੱਸੇ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੀਐਸਈ ਕਲਾਸ I ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

(13) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1946 ਵਿੱਚ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਸੰਘਣਾ ਕੋਰਸ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਡਿਗਰੀ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 1961 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ 23 ਮਈ, 1961 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3, ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਤਕਨੀਕੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮ 9 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸੀਨੀਅਰਤਾ-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਖੌਤੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ 'ਤੇ, ਸਾਲ 1961 ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਉਸਨੂੰ ਚੋਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇ।

(14) "ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦਾ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਰਸ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਕੋਰਸ ਹੈ। ਜੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਾਲ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਾਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਾ ਮਾਣਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਸਾਲ ਦਾ ਕੋਰਸ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਸ ਘਟਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਦੋ ਸਾਲ ਅਤੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ

ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 1960-61 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪਰੈਲ, 1968 ਵਿੱਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਾਧੂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਭਾਗ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸਾਲ 1959 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਅਪਣਾ ਲਈ ਸੀ। (ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ) ਸੰਘਣਾ ਕੋਰਸ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਸਾਲ 1948 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਭਾਗਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਤਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:-

“ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. 1948 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਿਵਲ ਮਕੈਨੀਕਲ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਸੰਘਣੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੈਕਸ਼ਨ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਤੋਂ ਛੋਟ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਨੇ ਮਤਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. 1948 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਿਵਲ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਡਿਗਰੀ ਸੰਘਣੇ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਤੋਂ ਛੋਟ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ (ਅੰਤਿਕਾ I)।

ਸਾਨੂੰ ਸਾਲ 1959-60 ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸਾਲ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੋਸਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ। ਸੰਘਣੀ ਡਿਗਰੀ ਭਾਵੇਂ ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 27 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਗੀਰਥ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਕਲਾਸ ਟੀ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਵਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਨਿਯਮ ਦੇ; 9 h*v* ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਭਾਰਤ) ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ।

Pritpal Singh Sanghera v. The Secretary to Government, Punjab and others
(Sodhi, J.)

(15) ਸ੍ਰੀ ਭਾਰੀਰਥ ਦਾਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 6 ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1964 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਕਰਕੇ, ਨੋਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ GSR 5(140)/Const./Art ਦੁਆਰਾ 309/65, ਮਿਤੀ 6 ਜਨਵਰੀ, 1964, ਆਖਰੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿੱਥੇ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. (ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ) ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਸਿਵਲ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਜਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਯੋਗਤਾ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਚੋਣ ਲਈ ਯੋਗ ਸੀ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸੰਮਿਲਨ ਨਾਲ 1948 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੜੀ ਨੰਬਰ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਤਿਕਾ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(16) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲ 1964 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅੰਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ 1964 ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ ਧਾਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ।

(17) ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਭਾਗ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

(18) ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 1961 ਵਿੱਚ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1964 ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ ਪਿਛਲੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ 6 ਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਨਵਰੀ, 1964. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤ ਲੰਮੀ ਬਹਿਸ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਚੰਗੀ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਗਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲੈਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਲਈ। ਇਰਾਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੀ

Pritpal Singh Sanghera v. The Secretary to Government, Punjab and others

(Sodhi, J.)

ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਕੱਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੀ ਜੱਜ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਗ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਉਸਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਭਾਗ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੰਸਥਾ,

(19) ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਲ 1964 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤਕਨੀਕੀ/ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਢੁਕਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ। ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 4. ਈ.ਵੀ.-7529-64/16128, ਮਿਤੀ 11 ਸਤੰਬਰ, 1964 ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ, ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਨੁਬੰਧ R-3/H ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੋ। ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 1961 ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਇੰਡੀਆ) ਪੈਂਡਲੈਟ ਦੇ ਇੱਕ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ R-3/I ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਟ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਪਾਰਟਸ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਫੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਰੀਕੌਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ। ਅਨੁਸੂਚੀ-R-3/H ਅਤੇ R-3/I ਵਿਚਲੇ ਅਵਰਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵਾਸੀ 1968 ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਸਾਲ 1961 ਵਿੱਚ ਕਲਾਸ I ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਛੁਹਣਾ ਪਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਲਾਸ I ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ 17 ਮਈ, 1968 ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਇਕੋ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਜੇ - - - - -
- ਲਈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 16 ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਗੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੌਕੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ, ਸਾਲ 1960-61 ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ।

(20) ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ 17 ਮਈ, 1968 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

I.L.R. Punjab and Haryana (1970)2

ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਸ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਭਾਗੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ 4 ਜੂਨ, 1968 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਕੱਲੇ ਸੀਨੀਅਰ-ਕਮ-ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮ। ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਚੋਣ ਉਸ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸੀਨੀਅਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਲ 1961 ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸਲਾਹਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਹਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੁਣ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਈਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ 'ਤੇ ਕਲੰਕ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ।

(21) ਮੌਜੂਦਾ ਟੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੰਨਿਆ, ਇਸ ਸੱਖ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(22) ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਅਰਥ ਨਿਆਂਇਕ ਕੰਮ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਕਿਸੇ ਅਰਥ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਥ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਰਥ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਲਿਸਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਿਰਫ਼ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨਾ

Pritpal Singh Sanghera v. The Secretary to Government, Punjab and others

(Sadhna K.)
 ਹੀ ਕੋਈ ਸੂਚੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੋ ਲੜ ਰਹੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। i

(23) ਦੀਪ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਕੰਸਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲ ਡਿੰਗਜ਼, ਪੰਜਾਬ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਉ

(2) ਏਆਈਆਰ 1964 ਪੀ.ਬੀ. 249 (FB)

Pritpal Singh Sanghera v. The Secretary to Government, Punjab and others
(Sodhi, J.)

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ. ਦਾ ਨਿਰਣਾ, ਨਰਜਨ ਦਾਸ ਸਹਿਗਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਦੀਪ ਚੰਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਏਕੀਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਇਆ ਜਿੱਥੇ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸਨੇ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੋਲੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰਿਵੈਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ), 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੈਪਸੂ (4) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਗਲਤ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਨਜ਼ਰੀਏ ਕਾਰਨ ਗਲਤ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਬੇਅਰਥ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਜੋ ਅਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਅਵੈਧ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ., ਨੇ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਨਰਜਨ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਵਿੱਚ ਇਸ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨੌ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਮਾਣੀ ਗਈ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ, ਆਪਣੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸਦਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ 'ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਿਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(3) 1968 ਸਰਵਿਸ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ। 183.

(4) ਏਆਈਆਰ 1959 ਪੀ.ਬੀ. 457 (FB)

ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡਿੰਗ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਪੋਸਟ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਗਲਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 311 ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਰਜਿਤ, ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਲਾਭ ਉਸ ਤੋਂ ਖੋਹ ਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜਮ, ਅੰਨਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਨ. ਦੇਵਸਾਹਯਾਨ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ (5) ਵਿੱਚ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ

311(1) ਜਾਂ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰੀਅਰ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(24) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੋੜਨ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਕੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ **ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ** ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੜੇ ਗਏ ਬਦਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਾਡੇ ਮਨ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸੀ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ. **ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** (6) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਐੱਨ

(5) ਏਆਈਆਰ 1959 ਸ਼ੇਡ. 1.

(6) 1968 ਐਸਐਲਆਰ 221.

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘੋੜਾ ਬਨਾਮ ਸਕੱਤਰ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ "7"(ਸੋਢੀ, ਜੇ.) ;'

ਗੈਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ ਜੋ ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਪਸੂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੈਦ ਸਿੰਘ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨਲ ਸਾਂਝੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ¹ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜੱਜ ਨੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਰਥਾਤ, ਜਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਤਾ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਪੀਕੇ ਰਾਏ, (7) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਟੀ ¹ ਇੱਥੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ⁸ / ਚੋਪੜਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ (8) ਜਿੱਥੇ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ-

"ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰੋਟ ¹ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ। ਪ੍ਰਭਾਵ. ਟੀ ¹ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

(7) 1968 SLR 104 (SC)।

(8) 1967 CLJ 351.

ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਨ।"

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ **ਚੋਪੜਾ ਦੇ** ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(25) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ *ibis* ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ.

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1968 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 204

14 ਮਾਰਚ 1969 ਈ.

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ (1908 ਦਾ V)- ਸੈਕਸ਼ਨ 115, ਆਰਡਰ 26 ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 1, ਅੰਤਿਕਾ ਐਚ, ਫਾਰਮ 7-ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ --ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ-ਕੀ ਜੰਗ ਰੈਂਟਡ—ਇਕ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ—ਸਮ ਗਵਾਹ—ਕੀ ਸੀਡੀਐਨ ਨੂੰ ਜੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਰੱਖੇ ਜਾਣ—ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕਮਿਸ਼ਨ—ਅਦਾਲਤ—ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 26 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਛੋਟਾਂ ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ 200 ਮੀਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਨਾ ਚੁੱਕਣ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੰਟਰੋ ਗੇਟਰੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ,